

Преглед на стопанската политика

Седмичник

© ИПИ <http://www.ime-bg.org>

В броя ще намерите:

[Преглед на бизнес средата](#)

стр. 1

[Проекти в Министерски съвет](#)

стр. 1

[Преглед на проектите в Народното събрание](#)

Бюджетна комисия

стр. 4

Балкани и визи

стр. 4

Проекти в Министерски съвет:

Миналата седмица Министерски съвет прие проект за нов Закон за опазване на околната среда. Предлогът е: прилагане на Архуската конвенция. Проектът е типичен случай на замяна на по-добро българско законодателство (служило за пример в самия ЕС) по предлог за хармонизация на законодателството. Проектът поставя повече и по-неясни ограничения пред достъпа до информация и гражданското участие в сравнение със сега действащия закон и е крачка назад от процедурите, въведени с влезлия в сила през юли тази година Закон за достъп до обществената информация (Виж подробности: www.aip-bg.org). Ако проектът стане закон, в областта на ОВОС и защитата на търговската тайна държавните органи ще имат по-голяма свобода на усмотрение за сметка на свободата на гражданството и предприемачеството. (Подробности в

Преглед на бизнес средата

Дружественото право

Промени: Изменения в Търговския закон дават право на акционери с над 5% дялово участие да предявят иск пред окръжния съд. Основанието може да бъде търсене на отговорност от членове на надзорния и управителен съвет за причинени от тях вреди на дружеството. Измененията дават възможност на акционерите да изискат от общото събрание или окръжния съд назначаването на контролор. Експертът следва да провери годишния счетоводен отчет и да изготви доклад за констатациите си.

Промените удължават сроковете за подаване на отменителен иск при процедурата по несъстоятелност. Сделките могат да се обявят за недействителни, след като накръняват интересите на кредиторите (ДВ, бр.84.).

Коментар: Промените целят: (а) създаване на по-ефективни процедури по вписване на дружествените решения; (б) разкриване на информация за финансовото състояние на дружествата; (в) откриване на възможност за контрол от миноритарните акционери и (г) осигуряване на по-добра защита на кредиторите при несъстоятелност.

Информационни системи

Промени: В сила е Наредба за поддържане и функциониране на регистър БУЛСТАТ. Според нея регистърът има достъп до всички регистри, създадени с нормативен акт. Независимо от това, при вписване в БУЛСТАТ следва отново да се представят копия от документи, въведени в другите публични регистри. Условието е документите да бъдат сравнявани с данните в съществуващи регистри (Постановление №201, 29/09/2000).

Коментар: След отменяне на Закона за статистиката действащия на негово основание Правилник за функциониране на системата БУЛСТАТ загуби правна сила. Процедурата по вписване в регистъра остана нерегламентирана 15 месеца. Наредбата налага допълнителни контролни функции (сверяване на документите) на регистъра. Резултатът ще бъде забавяне на процеса на регистрация, но влиянието върху бизнес средата не е съществено. И без друго средното време за регистрация и разрешителни през 2000 г. е 168 дни.

[/продължение/](#)

Преглед на бизнес средата

Данъчна политика

Промени: 1./ Срокът за прихващане на ДДС се намалява от 6 на 4 месеца след 01.01.2001 г.). 2./ Данъчната ревизия ще може да отлага сроковете по ДДС за не повече от 6 месеца. 3./ С една година се отлага въвеждането на ДДС при продажбата на туристически услуги на чуждестранни лица. 4./ Дължимият данък по вноса може да се удостоверява пред митническите власти от банката, извършила плащането чрез телекс или удостоверение.

Коментар: 1./ Промяната ще доведе до увеличаване на оборотните средства. По данни на финансовото министерство безлихвеният кредит от бизнеса към хазната намалява с около 50 млн.лева. 2./ Измененията в закона ограничават възможността данъчната ревизия да се използва за блокиране на стопански операции с ДДС. 3./ Отлагането на ДДС за туристическите услуги ще даде допълнително време за отстояване на интересите и преориентиране на стратегиите на туристическия бизнес. 4./ Облекчената процедурата по освобождаване стоки от митницата намалява сделковите разходи на вносителите.

Държавен контрол

Промени: 1./ Приватизирани предприятия, в които държавата държи остатъчни дялове (с възможност за упражняване на "блокираща квота") може да бъдат проверявани от контролни финансови органи. Това предвиждат изменения в Закона за държавния финансов контрол. 2./ От списъка на подлежащите на контрол отпадат нестопанските организации, но се включват ЗОК, ДОО, Фонд ПКБ и при особени условия БКК. (ДВ, бр.92)

Коментар: 1./ Законът не дава ясно определение за "блокираща квота", доколкото общото понятие по ТЗ – т.е. 34% от дяловете, е допълнено с "такова участие, което дава възможност да се осуетят неприемливи решения, свързани с увеличаване или намаляване на капитала, преобразуване и прекратяване на дружеството, изменение или допълнение на устава". Измененията дават допълнителна възможност за намеса в частни дружества. 2./ Промените запазват и досега неясните критерии за контрол, когато дружествата са частни. В същото време частните вложители във фондовете на ЗОК и пр. могат да контролират тяхното състояние само чрез механизмите на общия достъп до информация и политически средства (въпроси на народни представители, избори и пр.)

ДДС: По-нисок кредит за държавата, повече средства у предприемачите

Досегашната липса на критерий за контрол се замества с неясно определение

Представяне:

SIGMA Program

<http://www.oecd.org/pu/ma/sigmaweb>

Програма Сигма е съвместна инициатива на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие и Европейския съюз. Ефективно управление на процесите в публичната администрация в 13 държави в преход е основна цел на този проект, финансиран от Програма ФАР на ЕС. Методологията на СИГМА е полезна при анализа на стопанската политика. ИПТИ я препоръчва и на администрацията и на гражданството, гилдиите и камарите.

На Интернет площадката на Програма СИГМА вече може да се намерят на **български език** следните публикации:

"Анатомия на разходната част на бюджета",

"Усъвършенстване на управлението в страните от Централна и Източна Европа",

"Въздействие от процеса на присъединяване към Европейския съюз: бюджетен и финансов контрол",

"Програми за обучение на публичната администрация в страните от ОИСР"

Преглед на бизнес средата

Протекционизъм

Промени: Въвежда се временна защитна мярка по вноса на амониев нитрат. Действащото мито се увеличава на 40 % за срок от 200 дни, който покрива пролетната сеитба. Основание за защитната мярка е Закона за защита на потребителите и за правилата за търговия. (ДВ, бр. 97)

Коментар: С увеличаването на митото се осигурява политическа протекция на “Агрополихим”- Девня и “Неохим”- Димитровград. Мярката ще стабилизира местното производство на торове. Очаква се повишаването на митото обаче да се отрази неблагоприятно на вноса на химически продукти от страни-членки на ЦЕФТА (като Румъния). Досега България не е прилагала защитни мерки спрямо партньорите си от ЦЕФТА, с което се създава прецедент.

Публичен достъп

Промени: Открит е за публичен достъп регистърът на обществените поръчки. (ДВ, бр. 89).

Коментар: Регистърът ще компенсира липсата на прозрачност при разходването на бюджетни средства. Административен произвол при определяне на условията за участие остава основният проблем при възлагането на обществени поръчки. Регистърът може да бъде полезен при упражняването на надзорни функции над възложителите. Условие за вписване в регистъра е подаване на копия от документи по процедурата.

Прецедент

Промени: 1./ Въвежда се принципът на “мълчаливо съгласие” в Изпълнителна агенция “Пътища”. Ако до 14 дни ведомството не предостави писмено становище, проектът се смята за съгласуван. 2./ Агенция “Пътища” следва да съгласува решението си с други звена на администрацията, т.нар. проект “едно гише”. (ДВ, бр. 88).

Коментар: С въвеждането на мълчаливо съгласие се създава прецедент в администрацията. Промените подобряват административната ефективност, но в отосително тесен кръг на отношения с предприемачеството, включващ най-често държавни и общински фирми.

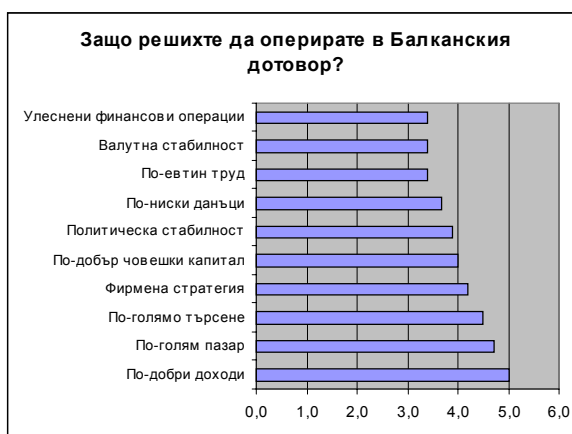
Нитрати: МС се опитва да се бори с конкуренция от по-ниски цени. Ако подобни опити станат практика – страната само ще губи

Регистър: Съществена стъпка към прозрачност на боравенето със средства на данъкоплатците

Прецедент: Добър принцип с ограничено приложение

Балкани и визи

Обсъжданото въвеждане на визови ограничения за съседни страни ще изиграе лоша шега на търговията. През последните осем години Балканите (вкл. Гърция) са втори търговски партньор след ЕС, със средно 31% от износа при постоянен превес над вноса. За разлика от други направления тази търговия е силно натоварено с лични контакти. Скорошно изследване на т.нар. Балканска мрежа (група от частни икономически институти) на търговията между България, Македония, Албания, Черна гора и Косово показва, че движеща сила на тези връзки е по-добрата печалба и разширяването на пазара (преодоляването на ограниченията във вътрешното търсене). Основните пречки са в неяснотите по процедурите и правната рамка. Налагането на визови ограничения само може да засили тези пречки. Очакваните ефекти, макар и трудно измерими, са: чувствителен спад на търговията, удар по семействата, който се изхранват с трансгранична търговия, обида към потенциалните партньори на един алтернативен пазар, който поема около 1/5 от износа.

Данните са класирани с рангове /варират от 1 до 5/

Предстоящи промени/Парламентарни комисии**Коментар:****Проектозакон за корпоративното подоходно облагане****Второ четене, Комисия по бюджет и финанси, Народно събрание**

1./ Една от най-сериозните промени в закона, която ще се отрази положително на бизнес средата и растежа е намаляването с 5% на данъчните ставки по данък печалба, както и размера на авансовите вноски. Имаше предложения за доста по-драстични намаления и дори отмяна на авансовите вноски по данък печалба, но те не бяха приети.

2./ Друга положителна промяна е включването на софтуера в групата на активите с право на ускорена амортизация. Направено бе и предложение за едногодишна 100% амортизация на компютрите и софтуерните продукти, което бе отхвърлено с мотива, че това ще отвори вратата за данъчни злоупотреби.

3./ Министерство на финансите направи реверанс към бизнеса, като не се противопостави на приемането на предложението от 01.01.2001 към печалбата да се прибавя само частта, превишаваща двукратния размер на дневните командировачни пари определени с нормативен акт за държавните служители. Това няма да повлияе бизнес средата като цяло, но все пак е знак за добра воля.

4./ Намален бе и данъкът върху приходите от живото-застраховането от 3% на 2%, като така се подобряват условията за увеличаване на спестяванията и дългосрочните инвестиции.

5./ Отпадна двойното данъчно облагане на ликвидационните дялове веднъж с еднократен данък върху прираста на капитала на ликвидираната фирма и още веднъж с данък върху дивидента (ал.9 на чл.41);

6./ Освободени от окончателен данък бяха разходите до 40 лева за вноски по допълнително доброволно пенсионно, здравно осигуряване или застраховане.

Новите правила в приватизацията:

- Ще извадят на светло и ще направят задължителни досегашните вътрешни разпоредби на Агенцията за преговори, водене на преговори, контрол, инструкции и пр. Макар и да можеше да ги показва и налага, Агенцията не правеше това. Сега нейната практика ще стане правилна.
- На парламента (на мнозинството) като колективен орган се прехвърлят отговорности, които в крайна сметка и досега се носеха от председателя на Министерския съвет. Тази нова уредба може да решава проблеми на Министерския съвет, но не и на приватизацията.
- Онова, което по отношение на МС прави парламента, по отношение на изпълнителния директор на АП ще го прави нейният Надзорен съвет и Изпълнителния съвет, т.е. те ще размиват съответната отговорност.

Аналогичен случай:**Въпрос към Милтън Фридман:**

-Каква е разликата между Гор и Буш?

Отговор:

- С Буш начело Америка ще върви бавно към социализъм, с Гор - по-бързо.

(International Herald Tribune, 18/11/2000)

ИПТИ: Богданов, Ганчева, Йонкова, Мандова, Станчев

Тази седмичник се издава с временната финансова подкрепа на MSI/USAID

За коментари и предложения: <mailto:mandova@ime.bg>